

per Josep Palomero i José Miguel Segura

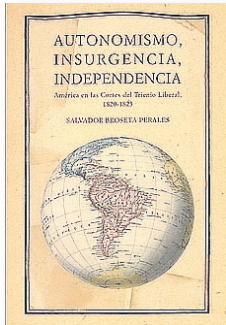
AUTONOMISMO, INSURGENCIA, INDEPENDENCIA

de Salvador Broseta Perales

Editorial: Ayuntamiento de Cádiz

Cádiz, 2012 | Pàgines 330

Ciències socials

Salvador Broseta, professor de la Universitat de Castella-La Mancha, va obtenir amb aquest llibre el Premio Iberoamericano de Ciencias Sociales 'Cortes de Cádiz' en la X convocatòria, atorgat per l'Ajuntament de Cádiz.

Es tracta d'una investigació exhaustiva sobre el segon període constitucional de la història d'Espanya, aquell breu parèntesi del començament del s. XIX en què, a partir del pronunciament de Riego, s'aplicà la Constitució de 1812 i que, en cas de no haver sigut avortat per la reacció dels absolutistes, encapçalats pel mateix Ferran VII, no haguera abocat a la Dècada Ominosa (1823-1833) ni probablement haguera desencadenat els moviments independentistes de les colònies americanes. El principal objectiu dels diputats liberals de 1820 era culminar els treballs de modernització de les estructures polítiques que arrancaven de la Constitució de 1812, però sis anys després les dificultats havien augmentat considerablement i el manteniment d'un mateix Estat als dos costats de l'Atlàntic ja no fou possible. **JP**

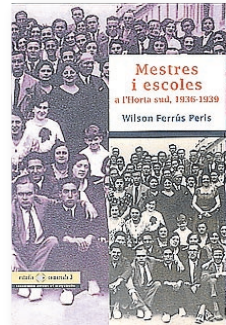
MESTRES I ESCOLES A L'HORTA SUD, 1936-1939

de Wilson Ferrús Peris

Editorial: Institució Alfons el Magnànim

València, 2015 | Pàgines 358

Investigació històrica

Uns dels agents socials que més van contribuir a la modernització del país durant la Segona República i la guerra civil foren els mestres, veritables evangelitzadors

de l'alfabetització i de la formació de l'alumnat descendent de generacions d'analfabets de lletra escrita –que no de cultura–, sobre molts dels quals el feixisme triomfant va deixar caure la dalla, fent-los pagar així la seua vocació pedagògica i el seu altruisme. Darrerament s'ha reivindicat el seu paper ('Maestros valencianos bajo el franquismo', de Mari Carmen Agulló), fins i tot en documents ('Les mestres de la República', de Pilar Pérez Solano).

No és la primera vegada que el professor Wilson Ferrús es dedica a investigar-ho. Ho ha fet anteriorment, però en aquest cas aporta abundants fonts estadístiques i diverses dades que arranquen des del segle XIX. Són especialment emotives les referències biogràfiques dels més de cent setanta mestres que exercien en les vint poblacions de l'Horta Sud, molts dels quals, després de la repressió, no van tornar a exercir la seua professió fins als anys seixanta. **JP**

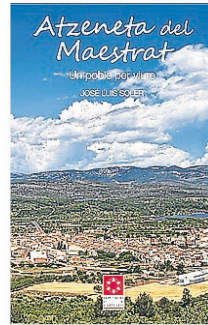
ATZENETA DEL MAESTRAT. UN POBLE PER VIURE.

de José Luis Soler

Editorial: Diputació de Castelló

Castelló, 2015

Pàgines 271

'Atzeneta del Maestrat. Un poble per viure', de José Luis Soler, és una monografia composta amb finalitat divulgativa sobre aquesta localitat de l'interior de la província en què el primer que salta a la vista és –al costat de la característica magnífica edició del volum– el material gràfic que acompanya pàgina a pàgina al text. Estructurat en nou apartats, l'autor passa revista a aspectes històrics i geogràfics, mediambientals i urbanístics, lúdic-festius i gastronòmics, tradicionals i turístics d'aquesta entranyable població –membre de l'anomenada Setena de Culla, mancomunitat ramadera creada al segle XIV que perviure fins al XIX–. Compendi de tota una memòria col·lectiva, constatació del seu present i aposta decidida pel seu futur, el volum no sembla –només cal veure l'afecte de destil·len totes les seues pàgines– un producte de màqueting més sobre el Castelló interior, en el context de la notable tasca de difusió cultural empresa des de les instàncies públiques de la província al qual se suma aquest interessant, documentat, amè i ple de curiositats treball de José Luis Soler. **J.M.S.R.**

de la característica magnífica edició del volum –el material gràfic que acompanya pàgina a pàgina al text. Estructurat en nou apartats, l'autor passa revista a aspectes històrics i geogràfics, mediambientals i urbanístics, lúdic-festius i gastronòmics, tradicionals i turístics d'aquesta entranyable població –membre de l'anomenada Setena de Culla, mancomunitat ramadera creada al segle XIV que perviure fins al XIX–. Compendi de tota una memòria col·lectiva, constatació del seu present i aposta decidida pel seu futur, el volum no sembla –només cal veure l'afecte de destil·len totes les seues pàgines– un producte de màqueting més sobre el Castelló interior, en el context de la notable tasca de difusió cultural empresa des de les instàncies públiques de la província al qual se suma aquest interessant, documentat, amè i ple de curiositats treball de José Luis Soler. **J.M.S.R.**

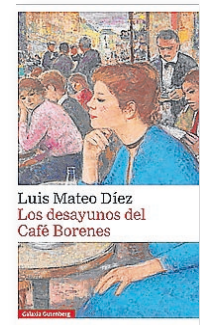
LOS DESAYUNOS DEL CAFÉ BORENES

de Luis Mateo Díez

Editorial: Galaxia Gutenberg

Barcelona, 2015

Pàgines 175

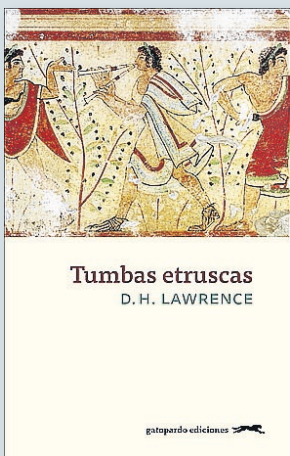

Format per dos textos, 'Los desayunos del Café Borenes' que dona títol al volum i 'Un callejón de gente desconocida', aquest opuscle de Luis Mateo Díez són en el fons dues cales –una en clau narrativa i una altra

en forma d'anotacions i digressions personals– que ens parlen del mateix: la significació, el sentit i el quahacer de qui té per ofici l'art de relatar, així com els ingredients que hi conflueixen per a un dels escriptors més originals i sòlids del nostre panorama literari en llengua espanyola: la memòria, la imaginació i –entre totes dues– la paraula sorgida de l'obsessió poètica. Addicte confés als relats –tota una alternativa vital i intel·lectual–, Luis Mateo Díez declara en aquestes pàgines que "no hi ha res més saludable per a la vida que incrementar-la, encara que sigui inventant-la". La narrativa com suplantació, com a món alternatiu a la realitat, com a transformació creativa del que ens envolta, com a descobriment personal del desconegut que orbita sempre al voltant de personatges perduts –que no vencidos– en les seues singladures vitals. Personalíssimes orientacions per als lectors de Luis Mateo Díez. **J.M.S.R.**

destaquem...

La senzillesa i el misteri de l'antic poble etrusc

TUMBAS ETRUSCAS

de D. H. Lawrence

Traducció: Miguel Temprano García

Editorial: Gatopardo

Barcelona, 2016 | Pàgines 160

Literatura de viatges

De què serveix estudiar la història? ¿Per ser conscients de l'hostilitat del món que habitem, per lluitar contra aquest instint animal que tots posseïm? Asseguren que conèixer el passat serveix per reflexionar sobre el present, per entendre per què actuem com actuem. Aprofundir en la història permet justificar d'alguna manera el nostre procedir i parèixer, que no oblidem ens han estat donats, impostos, que vam heretar sense dir ni piu. D'aquest exercici d'anàlisi i aprenentatge sempre m'ha entusiasmat l'afany comunicador de l'ésser humà, la seua capacitat per transmetre sentiments i emocions, el fet de voler reflectir quines són les seues inquietuds i les seues pors; en altres paraules, la necessitat de deixar la seua empremta, una empremta palpable de la seua existència. Tots, d'una manera o altra, aspirem a la immortalitat.

Les arts i les lletres han estat sempre els canals predilectes per transmetre aquest coneixement emocional i terrenal. Ha estat així des del principi dels temps. En cada època, cada civilització ha plasmat els seus costums, idees i creences, enriquint la nostra existència. Des de la cultura minoica a la grecoromana, els vestigis que ens queden resulten sorprenents, gairebé hipnòtics pels misteris que

s'amaguen rere seu. Es podria dir que l'escriptor i poeta anglès **D. H. Lawrence** va ser un d'aquells amants de l'antiguitat, com així demostra en 'Tumbas etruscas' (**Gatopardo**), una crònica dels seus viatges per Cerveteri, Tarquinia, Vulci i Volterra, ciutats clau del poble etrusc.

Lawrence, interessat en les diferents necròpolis d'aquesta cultura ancestral, comparteix amb el lector la seua admiració per la senzillesa d'aquest poble que els romans van considerar bàrbar, defensa la seua naturalitat i espontaneïtat, la seua celebració de la mort –que consideraven una "agradable continuació de la vida, amb joies, vi i el so de les flautes que convidaven a la dansa"–, la seua vulgaritat –amb la qual aconsegueixen una originalitat més lliure i agosarada, i, per tant, menys aburrida–. L'autor britànic ens contagia el seu amor per aquestes escenes senzilles presents en les diferents tombes que visita com aventurer intrèpid i que "embolquen un misteri" que va més enllà de la vida normal. La lectura d'aquest relat resulta d'allò més estimulants, ja que t'obliga a (re) descobrir un poble senzill i rudimentari, de conte de fades. **≡**

Eric Gras